

16. Податок з доходів фізичних осіб в різних країнах світу

Ольга Сукненко, Людмила Духновська

Національний університет харчових технологій

Вступ. Податки мають досить високу питому вагу в дохідній частині бюджету будь-якої держави, тому що вони є основним джерелом його наповнення. В усіх країнах світу витрати держави плануються виходячи з дохідної частини, тобто з кількості зібраних податків. Кожна країна іде різними економічними шляхами, має свої особливості у розвитку економіки, в динаміці розвитку економічних процесів, що впливає і на розвиток окремих складових загальної економічної системи, а також на податкову систему держави, яка належить до фінансової і повинна постійно пристосовуватись до змін у суспільстві. У розвинених країнах світу податкові збори становлять від 25 до 50% загального валового внутрішнього продукту країни [1].

Одним з найвагоміших податків, який виконує важливу соціальну функцію, є податок з доходів фізичних осіб (ПДФО), який стягується з платників податків в багатьох країнах та має певні особливості утримання. Механізм справляння цього податку регулюється розділом IV Податкового кодексу України. Базою оподаткування є чистий річний оподатковуваний дохід, який визначається шляхом зменшення загального оподаткованого доходу на суми податкової знижки звітного року.

Матеріали і методи. Теоретичним підґрунтям дослідження стали наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, законодавчі та нормативні акти України.

Результати. Було проаналізовано ставки податку з доходів фізичних осіб в різних країнах світу, які наглядно наведені в таблиці 1 [2].

Таблиця 1.

Ставки оподаткування доходу фізичних осіб в різних країнах

Країна	Ставка
Україна	15% (якщо дохід не перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати - 12180 грн.), до суми перевищення застосовується ставка в 17%
Росія	ставка податку на доходи резидентів становить 13 %, нерезидентів – 30%.
Білорусь	12%
Болгарія	10%
Швеція	31%(якщо скупний прибуток фізичної особи не перевищує 170 тис. крон (близько 8400 дол. США), при перевищенні ставка може зростати до 50%)
Великобританія	0, 20, 40, 50%
Німеччина	податок прогресивний, 0-45%
Франція	0-40%
Японія	використовується прогресивна шкала, що має шість ставок – 5, 10, 20, 30, 40 і 50%
Чехія	15%
США	10 – 35%

Основні тенденції розвитку податкової системи України відповідають тенденціям розвитку податкових систем інших європейських країн, про що свідчить зниження, починаючи з 1995 р., ставок основних податків. Однак податкові ставки, за якими справляється податок з доходів фізичних осіб, на сьогодні в Україні значно нижчі, ніж у країнах - членах ЄС [2]. Зарубіжний досвід прибуткового оподаткування свідчить, що в більшості країн світу шкала ставок податку з доходів фізичних осіб прогресивна і максимальний їх розмір сягає значних величин. Безперечно це країни з високим рівнем життя та з суттєвим рівнем доходів на душу населення. Україна ж створила систему прибуткового оподаткування зі значним податковим навантаженням на малозабезпечених громадян, що не є справедливим, адже громадяни в яких місячний дохід більший 10 мінімальних заробітних плат сплачують податок ставкою 17 %, що несуттєво відрізняється від ставки ПДФО для громадян з порівняно низькими доходами, в результаті чого в нашій країні значну частину прибуткового податку за громадян України, що отримують відносно високі доходи фактично сплачують українці з низькими доходами.

Це можливо змінити, якщо використовувати зарубіжний досвід оподаткування, наприклад, в багатьох країнах світу громадяни з невисокими заробітними платами

звільняються від ПДФО. Натомість основний тягар наповнення бюджету лягає на заможні верстви населення, для яких встановлена прогресивна шкала оподаткування. Також, беручи до уваги низький рівень доходів більшості громадян та враховуючи рівень безробіття в нашій країні, при оподаткуванні доходів фізичних осіб доцільно використовувати сукупний дохід усієї родини. Такий порядок можна запровадити як обов'язковий для всіх платників податку, а також як альтернативу до загальної системи оподаткування.

Висновки. З урахуванням вище викладеного, очевидним є те, що податок з доходів фізичних осіб в Україні не виконує своїх основних функцій. Його можливості ефективного впливу на економічний цикл та обсяги масового споживання обмежені. Крім того, цей податок не справляється із своїм стратегічним завданням перерозподілу доходів між прошарками населення. Потрібно удосконалювати Податковий кодекс, але це неможливо без вивчення особливостей податкових систем інших країн та їх ретельного аналізу. Постає необхідність побудови ефективної податкової системи, для чого потрібно врахувати усі позитивні ознаки податкових систем інших країн світу та пристосовувати їх до наших умов.

Література

1. Я. В. Литвинков, І. Д. Якушик «Податкові системи зарубіжних країн» [Електронний ресурс] . - Режим доступу: [http:// www.ukrse.kiev.ua](http://www.ukrse.kiev.ua).

2. Моделі зв'язку інформації фінансової та податкової звітності з ПДВ. Малишкін О.І. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1048030454329/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/visnovki_rozdilu_oblik_audit_podatkiv_ukrayini